

VURDERING OG VEKTING AV MILJØMERKEORDNINGER FOR VARER

Under følger:

1. Vekting av ulike miljømerker ut fra omfang av krav
2. En vurdering av ulike miljømerker ut mot vilkår i forslag til ny Forskrift på offentlige anskaffelser § 15-3. Merkeordninger

Et sett med vilkår forutsettes oppfylt av en merkeordning (se under) for at en offentlig innkjøper skal kunne kreve dette oppfylt (som teknisk spesifisering, tildelingskriterier eller kontraktskrav) i henhold til nytt EU-direktiv. Vilkårene er disse.

§ 15-3. Merkeordninger

(1) Oppdragsgiveren kan kreve en bestemt merkeordning som dokumentasjon for at varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene har miljømessige, sosiale eller andre egenskaper som angitt i kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene eller kontraktsvilkårene. Med en merkeordning forstås dokumenter, sertifikater eller attester som bekrefter at varene, tjenestene, bygge- og anleggsarbeidene, prosessene eller prosedyrene oppfyller etterspurte merkekrav. Oppdragsgiveren kan bare kreve en bestemt merkeordning dersom

- a) samtlige merkekrav har tilknytning til leveransen og er egnet til å beskrive egenskapene ved varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som oppdragsgiveren skal anskaffe,
- b) merkekravene er basert på etterprøvbare og ikke-diskriminerende kriterier,
- c) merkeordningen er utviklet i en åpen og gjennomsiktig prosedyre hvor alle relevante interessenter kan delta,
- d) merkeordningen er tilgjengelig for alle interesserte parter og
- e) merkekravene er fastsatt av en tredjepart som leverandøren som søker om merkeordningen, ikke utøver bestemmende innflytelse over.

Del 1 vurderer ulike varegrupper. Del 2 vurderer ulike merker og ordninger på generelt grunnlag

Del 1 Vurdering av vektning av ulike merker innenfor ulike varegrupper

Tekstiler

Miljøproblem / Fase i livsløpet	Materialer /Råvare	Energi /Produksjon	Kjemikalier /Produksjon	Avfall /Bruk	Energi /Bruk	Helse /Bruk	Ressursbruk /Avhending/ Gjenbruk	Vekting %	Oppfyller a-e i Forskriften
Svanemerket, EU Ecolabel, GOTS	x	x	x	x	x	x	x	100	OK
Økotex						x		20	
Økologisk	x							10	

Møbler

Miljøproblem / Fase i livsløpet	Materialer /Råvare	Energi /Produksjon	Kjemikalier /Produksjon	Avfall /Bruk	Energi /Bruk	Helse /Bruk	Ressursbruk /Avhending/ Gjenbruk	Vekting %	Oppfyller a-e i Forskriften
Svanemerket, Blå Engel, EU Ecolabel	x	x	x	x	x	x	x	100	OK
Greenguard					x	x		5-10	?

FSC/PEFC	x							20	OK
Blå Engel									OK
• Kaffe og tefilter	x	x	x	x	x	x	x	100	
• Toalettpapir, servietter kun 100% resirkulert	x	x	x	x	x	x	x	100	
• Plastposer, kun 100% resirkulert	x	x	x	x	x	x	x	100	

IKT

Miljøproblem / Fase i livsløpet	Materialer /Råvare	Energi /Produksjon	Kjemikalier /Produksjon	Avfall /Bruk	Energi /Bruk	Innemiljø /Bruk	Ressursbruk /Avhending/ Gjenbruk	Vekting %	Oppfyller a-e i Forskriften
Svanemerket, Blå Engel, TCO Certified, Ecomark	x		x	x	x	x	x	100	OK
Tredjeparts godkjent Energy Star					x			10	OK, hvis tredjepart

Del 2: Foreløpig vurdering av ulike miljømerker på generelt grunnlag

Merke	Krav er forbundet med kontrakts-gjenstand (a) ¹	Krav er objektivt verifiser-bare (b)	Krav-utvikling i en åpen prosess (c)	Krav tilgjengelig for alle interessenter (d)	Krav fastsatt av tredjepart (e)	Livsløps-basert	Konklusjon	Score
Svanemerket og EU-Ecolabel 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, Type 1	Oppfylt	100%
Bra miljööval 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, Type 1	Oppfylt	100%
TCO 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, Type 1	Oppfylt	100%
NF Environnement 	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Oppfylt	

¹ Foreløpig vurdering her. For et klart svar må man gjennomgå hvert enkelt krav i standarden. Alle krav må være relevante for å kunne benytte merkeordning som kravspesifikasjon. Denne vurdering må også gjøres i forhold til det enkelte konkrete anbud og konkurranseteksten her.

Merke	Krav er forbundet med kontrakts-gjenstand (a)	Krav er objektivt verifiser-bare (b)	Krav-utvikling i en åpen prosess (c)	Krav tilgjengelig for alle interessenter (d)	Krav fastsatt av tredjepart (e)	Livsløps-basert	Konklusjon	Konklusjon
Blå Engel 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, Type 1	Oppfylt	20-100%
Ecomark 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja, Type 1	Oppfylt	100%
Økologisk 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Oppfylt	100%
FSC 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Oppfylt	20%
PEFC 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Oppfylt	20%
Merke	Krav er forbundet med	Krav er objektivt	Krav-utvikling i en åpen	Krav tilgjengelig for alle	Krav fastsatt av tredjepart (e)	Livsløps-basert	Konklusjon	Konklusjon

	kontrakts- gjenstand (a)	verifiser-bare (b)	prosess (c)	interess-enter (d)				
MSC 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Oppfylt	100%
GOTS 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	?	Oppfylt	100% med forbehold om 100% skal være sertifisert
ASC 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Oppfylt	100%
Økotex 	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei, Type 1	Oppfylt	20%
Merke	Krav er forbundet med kontrakts-gjenstand (a)	Krav er objektivt verifiser-bare (b)	Krav-utvikling i en åpen	Krav tilgjengelig for alle	Krav fastsatt av tredjepart (e)	Livsløps-basert	Konklusjon	Konklusjon

			prosess (c)	interess-enter (d)				
Den Grønne Nøkkel/Green Key 	Ja	Ja ²	Ja	Ja	Ja	Ja	Oppfylt	10%-50/60%.
Svensk møbelfakta 	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Ikke oppfylt	
Paper by Nature 	Vet ikke	Vet ikke	Nei	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke oppfylt	
Merke	Krav er forbundet med kontrakts-gjenstand (a)	Krav er objektivt verifiserbare (b)	Krav-utvikling i en åpen prosess (c)	Krav tilgjengelig for alle interessenter (d)	Krav fastsatt av tredjepart (e)	Livsløps-basert	Konklusjon	Konklusjon

² Det ulike krav til et hotell avhengig av hvor lenge de har vært sertifisert. Det er altså ikke like krav for all. På hjemmeside (og kanskje på sertifikatene) fremgår det hvor lenge hotellet har vært sertifisert (og på den måten - kravnivået). Eksempel: <https://www.greenkey.dk/map-details/marriott-copenhagen/?h=136859104>

<p>C2C</p> <p>PRODUCTS PROGRAM</p>	Ja	Vet ikke	Nei	Ja	Nei	Ja	Ikke oppfylt	Varierer
<p>BlueSign</p> 	Vet ikke	Vet ikke	Vet ikke	Nei	Vet ikke	Vet ikke	Ikke oppfylt	

Vedlegg 1. Mer om betingelsene i EU-direktivet

§ 15-3. Merkeordninger

(1) Oppdragsgiver kan kreve en bestemt merkeordning som dokumentasjon for at varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene har miljømessige, sosiale eller andre egenskaper som angitt i kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene eller kontraktsvilkårene dersom

- a) samtlige merkekrav har tilknytning til leveransen og er egnet til å beskrive egenskaper ved varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som oppdragsgiver skal anskaffe
- b) merkekravene er basert på etterprøvbare og ikke-diskriminerende kriterier
- c) merkeordningen er utviklet i en åpen og gjennomsiktig prosedyre hvor alle relevante interessenter kan delta
- d) merkeordningen er tilgjengelig for alle interesserte leverandører, og
- e) merkekravene er fastsatt av en tredjepart som leverandøren som søker om merkeordningen, ikke utøver bestemmende innflytelse over.

Vedlegg 2. Bakgrunnsinformasjon og linker for de ulike merkene

Svanemerket og EU-Ecolabel³

Kilde: Advokat Robert Myhre i separat vurdering for Miljømerking.

Når man vurderer Svanemerket opp mot disse vilkårene, er konklusjonen at ordningen/merket oppfyller alle disse vilkårene. Dette underbygges av følgende:

a) Merkekravene er tilknyttet kontraktens gjenstand

Svanemerket stiller krav om miljøprestasjon i hele livsløpet og disse er konkrete, målbare og koblet til kontraktens gjenstand. Miljømerking stiller også krav til miljøledelse og disse sikrer leveranse av riktig miljøkvalitet over tid, tilgang på korrekt dokumentasjon for oppfyllelse av miljøkravene, sporing av endringer samt rettelser av avvik og må derfor anses å være tilknyttet kontraktens gjenstand.

b) Merkekravene skal være objektivt verifiserbare og ikke-diskriminerende

Svanemerket følger den internasjonale standard for miljømerker type 1, ISO 14024. Svanemerkets krav er konkrete og målbare/verifiserbare. Kravene er åpent tilgjengelig for alle og like i hele verden. En betydelig andel av de svanemerkede produktene, halvfabrikata og råvarer som inngår i svanemerkede produkter er produsert utenfor Norden og Europa, noe som underbygger at kravene ikke er diskriminerende i forhold til geografisk beliggenhet.

c) Merket utvikles i en åpen transparent prosess

Svanemerket følger den internasjonale standard for miljømerker type 1, ISO 14024. Svanemerkets krav utarbeides i samråd med eksperter fra næringsliv, miljøorganisasjoner og myndigheter. Alle krav motiveres i åpent tilgjengelige bakgrunnsdokument. Før kravene vedtas, legges de alltid ut på åpen høring. Se mer: svanemerket.no/om-svanemerket/livslopet/svanemerket/horinger/

d) Merket er tilgjengelig for alle interessenter

De komplette kravene ligger tilgjengelig på både et nordisk språk og engelsk, tekstiler også på kinesisk: svanemerket.no/for-bedrifter/sok-om-svanemerket/svanens-krav/

e) Merkekravene fastsettes av en tredjepart, som den økonomiske aktør som søker om merket, ikke utøver en avgjørende innflytelse på
Stiftelsen Miljømerking i Norge er stiftet av myndighetene som et ansvarlig organ med myndighet til å forvalte de offisielle merkeordningene Svanen og EU-

---

³ EU-Ecolabel oppfattes å oppfylle de samme betingelser, EU direktivet er skreddersydd for det offisielle miljømerket innenfor EU.

Ecolabel. Svanemerket er en ikke-kommersiell merkeordning og Stiftelsen Miljømerking er en non-profit organisasjon. Svanemerkets mål er å bidra til å redusere miljøbelastningen fra produksjon og forbruk. Nye og reviderte merkekrav vedtas i en uavhengig nemnd som regjeringene i alle de nordiske landene oppnevner.

En overordnet kortversjon for de følgende ligger på Miljømerkings hjemmesider.

<http://www.svanemerket.no/om-svanemerket/livslopet/svanemerket/merkeoversikt/>

Bra miljöväl

Etablert og drevet av det svenske naturvernforbundet.

Blå Engel

Tysklands offisielle miljømerking

Ecomark

Japans offisielle miljømerking

TCO

<http://tcodevelopment.se/tco-certified/>

Økologisk

Underordnet EU direktiv for økologi. Strenge regler for sertifisering og uavhengighet

FSC

Drevet av WWF.

PEFC

The Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) is an international non-profit, non-governmental organization dedicated to promoting Sustainable Forest Management (SFM) through independent third-party certification. PEFC works throughout the entire forest supply chain to promote good practice in the forest and to ensure that timber and non-timber forest products are produced with respect for the highest ecological, social and ethical standards. Thanks to its eco-label, customers and consumers are able to identify products from sustainably managed forests.

PEFC is an umbrella organization. It works by endorsing national forest certification systems developed through multi-stakeholder processes and tailored to local priorities and conditions. With 36 endorsed national certification systems and more than 260 million hectares of certified forests, PEFC is the world's largest forest certification system. Each national forest certification system undergoes [rigorous third-party assessment](#) against PEFC's unique Sustainability Benchmarks to ensure consistency with international requirements. <http://pefc.org/about-pefc/governance>

MSC

<https://www.msc.org/about-us/standards/third-party-certification>

<http://www.accreditation-services.com/archives/standards/msc>

<https://www.msc.org/about-us/credibility/all-fisheries/access-for-all-fisheries>

<https://www.msc.org/about-us/credibility/how-we-meet-best-practice#the-code-of-good>

ASC

<http://www.asc-aqua.org/index.cfm?act=tekst.item&iid=2&iids=288&lng=1#dbwzknubgod>

http://www.asc-aqua.org/upload/ASC%20Farm%20Certification%20and%20Accreditation%20Requirements_v1.0.pdf

<http://www.asc-aqua.org/index.cfm?act=tekst.item&iid=6&iids=290&lng=1>

GOTS

<http://www.global-standard.org/about-us.html>

<http://www.global-standard.org/the-standard/revision-procedure.html>

<http://www.global-standard.org/certification/conditions-for-certification-bodies.html>

Økotex

Den Grønne Nøkkel/Green Key

Har blitt endret fra: Styregruppen består av to turistvirksomheter og to representanter fra FEE. Rezidor er en av to «hotell-partnere». Og de har ikke åpne prosesser for kriterieutvikling men arbeider med prioriterte partnere som for eksempel Rezidor.

Til dette:

Multi-stakeholder programme

<https://www.greenkey.global/why-green-key>

Green Key was founded by the tourism and hospitality industry but is now managed by a non-profit, non-governmental organisation, Foundation for Environmental Education (FEE). This means that we understand the situation at the applicant/awarded establishments but that the programme maintains its independency from the tourism and hospitality industry. The International Steering Committee, which is the political body behind the programme, is composed of the founders of the programme, representing the tourism and hospitality industry, and of representatives from the Foundation for Environmental Education. In most countries, Green Key national juries which consist of representatives from different ministries, NGOs, and the tourism and hospitality sector make the decision on the awards. In this way, it is ensured that the programme is not driven by one single entity but involves multiple stakeholders.

Proposed point system

Establishments have to match some guideline criteria every year (except first year for new comers):

Year	Percentage of total guideline criteria
1	0%
2	5%
3	10%
4	15%
5	20%
10 and +	50%

How to implement the point system?

New Green Key awarded establishments: first year 0%, second year 5%...

Already Green Key awarded establishments (whenever they started): first year 5%, second year 10%..

Åpen kriterieutvikling: <https://www.greenkey.dk/om-green-key/kriterier/baggrund-for-kriterier/> **Kravnivå og lisensbase:** Det ulike krav til et hotell avhengig av hvor lenge de har vært sertifisert. Det er altså ikke like krav for all. På hjemmeside (og kanskje på sertifikatene) fremgår det hvor lenge hotellet har vært sertifisert (og på den måten - kravnivået). Eksempel: <https://www.greenkey.dk/map-details/marriott-copenhagen/?h=136859104>
Søk her: <https://www.greenkey.dk/baeredygtig-overnatning/baeredygtig-hotel/>

Paper by Nature

Europeiske konvoluttprodusenters eget merke. Finner kun info her <https://www.bong.com/en/environmental-policy/paper-by-nature>

Svensk möbelfakta

Det er ingen opplysninger som tilsier at en uavhengig tredjepart fastsetter kriteriene. Dette medfører etter vårt syn at kravet i § 15-3 (1) bokstav e, ikke er oppfylt, slik at Svensk Möbelfakta ikke kan godtas som merkeordning etter § 15-3.

Bluesign

Det er ingen opplysninger som tilsier at kravene er åpent tilgjengelig. Dette er brudd på to punkter i paragraf 15-3

- c) merkeordningen er utviklet i en åpen og gjennomsiktig prosedyre hvor alle relevante interessenter kan delta
- d) merkeordningen er tilgjengelig for alle interesserte leverandører, og

Bluesign

Bluesign er et system/merke fra Bluesign Technologies ag for tekstiler og lær²³. Bluesign standarden ble utviklet i 1997, og for å garantere en uavhengig og anvendelig standard ble Bluesign Technologies ag etablert i 2000. Bluesign Technologies ag er organisert som et globalt nettverk som har et styre som består av representanter fra politiske organisasjoner, handel og industri, forbruker og miljøorganisasjoner. Bluesign har tre ulike kriteriesett, ett for tekstilprodusentene, ett for produksjonsstedene og ett for kjemikalieleverandører. Kriteriene bygger delvis på at det skal benyttes BAT (Best Available Technology). Ellers har kriteriene fokus på miljøledelse og at produksjonen skal foregå etter myndighetskrav. Formuleringene i kravene er ikke absolutte.

Systemet deler produksjonsprosesser, teknologier og komponenter inn i kategoriene blå, grå og svart. Prosesser og komponenter i den blå kategorien kan alltid brukes og følger standarden til Bluesign, kategorien grå er for de som kan brukes under gitte forutsetninger mens prosesser og komponenter i kategorien svart aldri kan brukes. Det er uklart hva som skal til for å havne i de ulike kategoriene. Hvilke prosesser og komponenter som er godkjent kan ses i egen base, Bluefinder. Bluesign opererer med tre forskjellige merker; "bluesign® approved" (for kjemiske komponenter), "bluesign® approved fabric" (for halvferdige produkter), og "bluesign® safety" (for sluttprodukter som oppfyller alle kravene i standarden). Blue Sign er et forholdsvis nytt system/merke og har oppnådd en viss utbredelse, spesielt innenfor sportsmarkedet og andre områder der produksjonsprosessen/produktet er noe mer teknisk avansert.